Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: Bestuur en Advies

Onderwerp: Kadernota 2024 Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN)

Wat adviseert het college te besluiten?

De volgende zienswijze te geven op de Kadernota 2024 van VRBN:

- De gemeenteraad Oss is positief over de Kadernota 2024 omdat de Kadernota ziet op het toekomstbesteding houden van de veiligheidsregio als een vitale organisatie op het gebied van crisisbeheersing en brandbestrijding.
- De gemeenteraad vraagt wel aandacht voor de duurzaamheidsambitie voor kazernes waar alleen sprake is van een stallingsfunctie.
- Gezien het ravijnjaar verwachten we weinig structurele ruimte in de gemeentebegroting. Wij vragen de GR daarom de komende periode terughoudend te zijn met extra kostenstijgingen (buiten reguliere inflatie) en ontwikkelingen zo veel mogelijk op te vangen binnen de beschikbare financiële middelen.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De veiligheidsregio heeft zich de afgelopen jaren bewezen als een belangrijke regionale organisatie bij diverse crises. Zoals bij Covid-19, de Oekraïense vluchtelingen als bij de opvang van asielzoekers uit Ter Apel en vele lokale en regionale incidenten. De veiligheidsregio is aangewezen als een vitale organisatie. Als hulpverleningsorganisatie moet zij continu (24/7) paraat zijn. Het Dagelijks Bestuur van de VRBN heeft op grond van artikel 34b Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de Kadernota 2024 voor een zienswijze aangeboden aan de colleges en raden van de deelnemende gemeenten. De Kadernota geeft aan welke inhoudelijke en financiële uitgangspunten de VRBN hanteert voor 2024.

Met de Kadernota wordt de beleidsperiode 2020-2023 afgerond. De nota volgt het huidige beleid, anticipeert op (landelijke) ontwikkelingen en houdt rekening met de nieuwe beleidsperiode vanaf 2024. Ook wordt verwezen naar het huisvestingsplan 2024-2027, waarin wordt aangegeven dat er duurzaamheidseisen zijn voor de kazernes.

Bij de landelijke ontwikkelingen gaat het onder meer over de samenwerking tussen het Rijk en de veiligheidsregio's. De evaluatie van het functioneren van de veiligheidsregio's bij opeenvolgende crises van de afgelopen jaren toont de noodzaak voor een betere samenwerking tussen het Rijk en de 25 veiligheidsregio's. Het fundament van de veiligheidsregio's moet op dit punt worden versterkt. Vanuit het Rijk krijgen de veiligheidsregio's met ingang van 2023 daarvoor extra middelen.

Niettemin staat de Veiligheidsregio voor belangrijke investeringen op het gebied van de informatievoorziening, zoals het inrichten van een informatieknooppunt waar de informatie van de bij een crisissituatie samenwerkende partners samenkomt, wordt verwerkt en gedeeld. Het systeem en de gegevensbeveiliging moet dan up to date zijn.
Op het gebied van brandvakmanschap moeten de opleidingen breder worden georganiseerd. Er is een tekort aan opleidingsplaatsen ontstaan. Dat zet de paraatheid onder druk. Verder nemen de lasten toe voor de huisvesting en de enorm gestegen kosten van energie, bouwmaterialen, rente en personeelslasten.
Later dit jaar wordt er een vierjarig beleidsplan vastgesteld (2024-2027). Hieruit kunnen investeringen dan wel extra structurele lasten voortvloeien. Deze worden uiteraard bestuurlijk voorgelegd, waarbij de noodzaak aangetoond moet worden. Er kunnen zelfs voor 2023 nog meerkosten volgen.
Het Algemeen Bestuur beslist op 23 maart 2023 over de Kadernota 2024, waarbij het de zienswijzen van alle gemeenteraden in de besluitvorming betrekt. Met een zienswijze kunnen de deelnemende gemeenten invloed uitoefenen op het beleid en de (inwoner)bijdrage van de gemeenschappelijke regeling. Het verzoek is om uiterlijk 16 maart 2023 de zienswijze te geven.

Welk resultaat willen we bereiken?
In het kort: een veilige leefomgeving. Daaraan draagt bij een slagvaardige en effectieve veiligheidsregio, die toekomstbestendig is op het gebied van crisisbeheersing en brandbestrijding.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

a. Het is belangrijk dat de veiligheidsregio toekomstbestendig is en dat het over voldoende kennis en capaciteit beschikt en over een parate brandweer.
b. De veiligheidsregio behoort tot de goedkoopsten van het land. Desondanks is er de afgelopen jaren niet verder structureel geïnvesteerd in de veiligheidsregio om up to date te komen. Hierdoor dreigt de veiligheidsregio achterop te raken.
c. De veiligheidsregio benadrukt dat de genoemde bijdragen onontkoombaar zijn.
d. Het ‘oud voor nieuw’ principe is niet meer houdbaar. Er is geen ruimte meer voor het financieren van nieuw beleid vanuit het afbouwen van oud beleid. Al in april 2022 heeft de veiligheidsregio bij het aanbieden van de Programma-begroting 2023 benoemd dat dit principe haar grenzen heeft bereikt. Kortom, er is geen ruimte meer om binnen de eigen begroting nieuwe structurele middelen vrij te maken. Met de kadernota 2024 wordt aangegeven, dat er grotere financiële impulsen nodig zijn dan aanvankelijk gedacht. De veiligheidsregio vraagt dan ook een extra structurele financiering.

Wat zijn tegenargumenten of risico’s?

A. Om de veiligheidsregio toekomstbestendig te houden wordt van de deelnemende gemeenten een flinke extra structurele financiële impuls gevraagd. Dit in tijden waarin voor iedereen de kosten fors zijn gestegen.

B. De veiligheidsregio vraagt aandacht voor de extreme prijsstijgingen van dit moment, die gevolgen kunnen hebben in 2023. Mogelijk leidt dit tot (flinke) tekorten. Als dit aan de orde is zal het bestuur met een passend verzoek komen. Over de verdere toekomst en gevolgen voor het begrotingsjaar 2024 is nu nog geen inschatting te maken.

C. Het is de vraag hoe reëel het huisvestingsplan is en of het, gelet op het gebruik, bijvoorbeeld noodzakelijk is om kazernes met alleen een stallingsfunctie optimaal duurzaam uit te rusten. Het is de vraag of daar de ambitie niet te hoog ligt.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

1. De kosten stijgen de komende jaren en mogelijk wordt zelfs nog voor 2023 een beroep op de deelnemende gemeente gedaan. De totale bijdrage 2024 voor onze gemeente komt bij instemming met de kadernota uit op afgerond € 6.492.000 (€ 5,74 per inwoner). Dit betekent dit ten opzichte van 2023 voor de gemeente Oss een verhoging van de bijdrage van afgerond € 543.000.
2. Bij voornoemd bedrag is uitgegaan van een gemiddelde loon- en prijsindexatie van 3,21% voor de VRBN (excl. GHOR) en 6,51% voor de GHOR voor 2024. In maart 2023 volgen de definitieve indexcijfers. Deze vormen dan de basis voor de nieuwe Programmabegroting 2024. Gezien de huidige inflatiecijfers ligt het in de lijn der verwachting dat de uiteindelijke indexering bij de begroting 2024 hoger uitvalt.
3. Meerjarig loopt het bedrag van € 5,74 per inwoner op naar € 7,59 in 2027. Van deze voornoemde bedragen per inwoner betreft € 2,10 (voor Oss bijna € 200.000) indexering (loon- en prijsstijging). Deze extra kosten met betrekking tot indexering worden binnen onze gemeentelijke begroting gedekt uit de stelpost loon- en prijscompensatie. De overige extra kosten nemen we bij de integrale afweging bij het opstellen van onze Programmabegroting 2024-2027 mee.

b. Communicatie

Een ambtelijke adviesgroep vanuit de deelnemende gemeenten heeft kritisch meegekeken bij de totstandkoming van de kadernota. Zij adviseren om in te stemmen met de kadernota omdat de extra uitgaven onontkoombaar lijken te zijn.

Bijlagen

- Kadernota 2024 VRBN
- Zienswijzeverzoek van de VRBN